

LEGISLATIVA

Přehled dávek platných od 1. ledna 2012 pro osoby se zdravotním postižením

Od ledna roku 2012 existují pouze dvě dávky, a to příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku. Systém administrace a samotná výplata těchto dávek je zajištěn na jednom místě v rámci Úřadu práce ČR, resp. jeho krajských poboček a pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen "krajská pobočka ÚP").

Příspěvek na mobilitu - Jedná se o opakující se nárokovou dávku, která je poskytována osobě starší jednoho roku, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ nebo „ZTP/P“ přiznaný podle předpisů účinných od 1. ledna 2014, opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče. Výše příspěvku na mobilitu je v jednotné výši 550 Kč měsíčně. O dávce rozhodují krajské pobočky ÚP.

Příspěvek na zvláštní pomůcku - Jedná se o jednorázovou nárokovou dávku poskytovanou osobě, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení, těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku. O dávce rozhodují krajské pobočky ÚP. Součet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcku nesmí v 60 kalendářních měsících po sobě jdoucích přesáhnout částku 800 000 Kč nebo 850 000 Kč, jestliže byl v této době poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny. Od vyplacených částek se při určování součtu odečítají částky, které osoba v tomto období vrátila nebo jejichž vrácení bylo prominuto. Dávka je zaměřena na pomoc v oblasti pomůcek, které umožňují sebeobsahu, slouží k získávání informací nebo ke styku s okolím apod., na zakoupení a úpravy motorového vozidla a úpravy bytu. Příspěvek se poskytne v těchto případech:

a) příspěvek na zvláštní pomůcku: Pokud cena pořízení zvláštní pomůcky bude nižší než 10 000 Kč, poskytne se příspěvek jen v případě, pokud je příjem osoby (nebo osob s ní společně posuzovaných) nižší než osminásobek životního minima. Z důvodů hodných zvláštního zřetele lze poskytnout příspěvek, i když příjem přesahuje uvedenou částku životního minima. Výše příspěvku se stanoví tak, aby spoluúčast osoby činila 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny pomůcky, nejméně však 1 000 Kč. Pokud cena pořízení zvláštní pomůcky bude vyšší než 10 000 Kč, spoluúčast osoby či osob společně posuzovaných bude činit také 10 % z této ceny. Pokud osoba nebude mít dostatek finančních prostředků na zaplacení spoluúčasti, krajská pobočka ÚP s přihlédnutím k míře využívání zvláštní pomůcky, k příjmu osoby a osob s ní společně posuzovaných podle zákona o existenčním minimu může určit nižší výši spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč. Maximální výše příspěvku nesmí být vyšší než 350 000 Kč, s výjimkou příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny, jehož maximální výše činí 400 000 Kč.

b) příspěvek na pořízení motorového vozidla: Příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na zakoupení motorového vozidla je poskytován osobě starší 3 let, která splňuje zdravotní indikace stanovené v příloze zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, v platném znění, a která se opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna

být převážena motorovým vozidlem. Splnění podmínky opakovaného dopravování se prokazuje čestným prohlášením.

Výše příspěvku a lhůta pro jeho poskytnutí:

- 200 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných nižší nebo roven osminásobku částky životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě,
- 180 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než osminásobek částky životního minima uvedeného v předchozím bodě, avšak nižší nebo roven devítinásobku této částky,
- 160 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než devítinásobek částky životního minima uvedeného v prvním bodě, avšak nižší nebo roven desetinásobku této částky,
- 140 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než desetinásobek částky životního minima uvedeného v prvním bodě, avšak nižší nebo roven jedenáctinásobku této částky,
- 120 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než jedenáctinásobek částky životního minima uvedeného v prvním bodě, avšak nižší nebo roven dvanáctinásobku této částky,
- 100 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než dvanáctinásobek částky životního minima uvedeného v prvním bodě.

Vyplacený příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část je osoba, které byl tento příspěvek vyplacen, povinna vrátit, jestliže:

- nepoužila tento příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce na pořízení zvláštní pomůcky,
- nepoužila vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce,
- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce,
- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestala zvláštní pomůcku užívat (s výjimkou případu, kdy osoba se přestala opakovaně dopravovat nebo pozbyla schopnost být převážena motorovým vozidlem z důvodu změny zdravotního stavu),
- se přestala opakovaně dopravovat nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
- použila příspěvek v rozporu s rozhodnutím o jeho přiznání, nebo
- se prokáže, že osoba uvedla v žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku nepravdivé nebo zkreslené údaje.

Vrácení daně z přidané hodnoty

S příspěvkem souvisí i daňová úleva - při koupi auta je možné zažádat na finančním úřadě v místě trvalého bydliště o vrácení daně z přidané hodnoty. Tento nárok najdete v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 85. Osoba se zdravotním postižením má nárok na vrácení DPH u jednoho osobního auta zakoupeného v ČR v období pěti let v maximální výši 100 000,- Kč. Nárok na vrácení zaplacené daně lze uplatnit nejpozději do 3 let od konce kalendářního měsíce, ve kterém jste obdrželi rozhodnutí příslušného úřadu o přiznání

příspěvku na zakoupení osobního automobilu, nebo od konce kalendářního měsíce, ve kterém se zdanitelné plnění uskutečnilo, a to od toho dne, který nastane později.

Žádost o vrácení DPH musí mít tyto náležitosti:

- jméno, příjmení, místo pobytu a rodné číslo zdravotně postižené osoby,
- přiložené rozhodnutí úřadu o přiznání příspěvku na zakoupení motorového vozidla,
- přiložený daňový doklad nebo doklad o nákupu osobního automobilu, který byl vystaven plátcem daně,
- na dokladu je plátcem povinen uvést tyto údaje: svou obchodní firmu nebo jméno, dodatek ke jménu, sídlo plátce, daňové identifikační číslo plátce, jméno a pobyt osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, rozsah a předmět daňového plnění, evidenční číslo nákupu, den uskutečnění zdanitelného plnění, sazbu daně a základě daně, výši daně a výši ceny celkem.

Vrácení daně můžete uplatnit i při nákupu staršího ojetého vozu. Je však třeba si vždy dopředu ověřit u prodejce, zda je plátcem DPH a zda vám může vystavit doklad, kde bude DPH vyčíslena. Bez toho nelze o její vrácení požádat. U auta zakoupeného v bazaru je třeba mít na paměti, že DPH se vrací (až na ojedinělé případy) pouze z rabatu autobazaru. Daňová úleva je vázána pouze na zakoupení vozidla pořízeného s přiznáním příspěvku na zvláštní pomůcky a není možné ji uplatnit na jiná vozidla, jež byla pořízena bez přiznání příspěvku.

Zkrácení lhůt pro opětovné poskytnutí příspěvku na pořízení motorového vozidla od 1. ledna 2018

Lhůta pro opětovné poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla, činí 84 kalendářních měsíců podle zákona č. 329/2011 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2018, a na toto ustanovení navazující lhůty ohledně povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla, též tehdy, pokud byl příspěvek pravomocně přiznán před 1. lednem 2018, a to navzdory úpravě zákona č. 329/2011 Sb. účinné do 31. prosince 2017, která stanovovala lhůtu 120 kalendářních měsíců. V tomto případě počíná lhůta běžet od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém nabylo právní moci rozhodnutí o tomto příspěvku. Pokud před 1. lednem 2018 již uplynula lhůta 84 kalendářních měsíců podle zákona č. 329/2011 Sb., ve znění účinném od 1. ledna 2018 a zároveň neuplynula lhůta 120 kalendářních měsíců, podle § zákona č. 329/2011 Sb., ve znění účinném do 31. prosince 2017, vzniká nárok na opětovné poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla, dnem 1. ledna 2018; dnem 1. ledna 2018 se v takových případech rovněž pokládají za proběhlé navazující lhůty ohledně povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla.

Průkazy TP, ZTP nebo ZTP/P

Pokud jde o mimořádné výhody, které plynou osobám se zdravotním postižením z držení průkazu TP, ZTP nebo ZTP/P, zůstávají i po 1. lednu 2012 v platnosti, avšak do doby platnosti vyznačené na těchto průkazech. Průkaz OZP i nadále používá dosavadní označení TP, ZTP a ZTP/P.